

TURISSO

2a. ÈPOCA

TOSSA DE MAR - JULIOL DE 1990

ANY I - NÚMERO 2

200 PEsSETES

Edita:
Ajuntament de Tossa de Mar

Redacció i administració:
Casa de Cultura

SANT PERE '90

TOSSA

Programa de
les festes que
tindran lloc

els dies 28,
29,30 de Juny
i 1 de Juliol.

1929

SANT PERE A TOSSA

Pere, fill de Jonàs i germà del també apòstol Andreu, va néixer segons la tradició a Betsaida, Galilea, i vivia a Cafarnaüm en ésser cridat per Jesús. Ocupa sempre el primer lloc en el catàleg dels apòstols i es anomenat Príncep dels apòstols. El seu nom jueu era Simó. Va ésser Jesús qui l'anomenà simbòlicament Pere a Betania quan el va conèixer: "Tu ets Simó, fill de Jonàs, tu seràs anomenat Pere". (En arameu es Kêfâ, d'on es deriva el grec Kéfas, el seu significat és pedra, roca, en grec pétros i pétra, d'on es deriva la transcripció llatina Petrus, com masculí de pétra).

Pere era un home casat, a l'Evangeli es fa menció de la seva sogra i el seu ofici. Igual que el del seu germà Andreu, era pescador, ofici molt comú en el mar de Galilea, abundant en pesca. El comerç resultant era molt actiu i la professió havia d'ésser ben lucrativa. Pel que es veu, Pere no era un home pobre, a l'Evangeli, també veiem que la barca amb que anava a pescar era de la seva propietat i veiem també per l'Evangeli que al seguir a Jesús havia deixat bens de valor.

Amb Joan i Jaume, pertanyia al grup d'amics íntims de Jesús, que foren testimonis de la seva transfiguració i de la seva agonia a Getsemaní.

A Cesarea de Filip, en el punt culminant de la vida pública de Jesús, confessà la messianitat de Jesús i rebé la promesa del Príncep: "Tu ets pedra i sobre aquesta pedra edificaré la meua Església". És testimoni de la Passió i mort de Crist i el mateix dia de la Ressurrecció, Jesús se li apareix abans de manifestar-se als apòstols reunits. Tornà a Galilea on a l'Evangeli de Sant Joan es narra l'aparició de Crist i on Crist li confereix el bàcul de suprem Pastor i li dóna plena autoritat sobre les seves "ovelles". Deu dies després de

DIA 28	DIA 30
TARDA - a les 7 i mitja: Repic General de Campanes. Cant de: Completes en la Parròquia.	MATI - a les 12: Tres Sardanes per la Cobla "Barcelona". TARDA I NIT: Igual que el dia anterior.
DIA 29	DIA 1
MATI - a les 10 i mitja: Ofici Solemne en la Parròquia, omentada per la reputada Orquestra "Barcelona". A les 12: Dues Sardanes a càrrec de la Cobla "Barcelona". TARDA - a les 3: Concert per l'orquestra "Barcelona" en el "Casino Miramar", acompanyat amb la cançonista Chilena Franch , acompanyada al piano per el mestre Joaquim Fou . A les 5: Solemne Processó amb assistència de totes les Autoritats. A les 6 i mitja: Escollida audició de Sardanes per la Cobla "Barcelona". A les 8 i mitja: Atracció Vermouth en el "Casino Miramar". NIT - a les 10 i mitja: Concert i atracció en el "Casino Miramar", acabat el mateix, gran ball en el luxós envelat, que a càrrec del "Casino Miramar", ha construït la acreditada casa Gelibert de Granollers.	MATI - a les 12: Tres Sardanes per la Cobla "Barcelona". TARDA - a les 3: Atracció al "Casino Miramar". A les 5: Gran ball de tarda en l'envelat. A les 8: Audició de Sardanes que com totes les anteriors es tocarà a la Plaça de Balcells. A les 9: Atracció vermouth, en el "Casino Miramar". a les 10 i mitja: Concert i atracció al "Casino Miramar", i gran ball en l'envelat.

Programa de l'any 29 Arxiu Fonalledas

l'Ascensió de Jesús, el dia de Pentecosta, segons el llibre dels Fets dels Apòstols, al rebre l'Esperit Sant, és Pere qui pren l'autoritat suprema, interpreta tots els fets i els hi dóna el seu ple sentit. I comença el seu Pontificat, a Jerusalem, Antioquia i finalment a Roma, on fou martiritzat sota el regnat de Neró el dia 29 de juny de l'any 67. Fou crucificat cap per avall segons la seva pròpia petició, per no considerar-se digne de morir igual que el seu Mestre, segons testimoni de Climent de Roma i Eusebi de Cesarea. La tradició de la tomba de Pere, situada sota l'actual basílica de Sant Pere del Vaticà ha estat novament corroborada per les excavacions efectuades entre el 1939 i el 1949. El segle I, el lloc tocava a la via Cornelia i prop del circ de Neró, on va ésser martiritzat. Allí mateix, Constantí hi feu edificar una església, malgrat les ingrates condicions del terreny. Documents arqueològics i alguns grafitos suposen un trasllat temporal del cos a les catacumbes de Sant Sebastià, a la via Apia, però el Papa Dameas (348), en parla com d'un fet passat.

La iconografia sobre Sant Pere es riquíssima. Hom el sol representar amb cara arrodonada i barba arrissada, portant els seus atributs: els evangelis, les claus i la creu amb tres travesses o bé la tiara papal.

Sant molt venerat als Països Catalans, es patró dels pescadors i a la nostra vila introduí segurament la devoció a Sant Pere el fet que pertanyer Tossa a l'abadia de Santa Maria de Ripoll (la parròquia de Ripoll és dedicada a Sant Pere). La primera notícia que tenim a Tossa d'un altar dedicat a Sant Pere la trobem l'any 1509 amb la visita pastoral del Bisbe de Girona, on diu que "l'altar de Sant Pere és recien fet". Amb una altra visita pastoral de l'any 1573, trobem que "l'altar de Sant Pere té dos canelobres de ferro". A l'any 1661, a la visita pastoral es torna a esmentar l'altar de Sant Pere. (A l'any 1667, es diu "altar de Sant Pere votiu dels pescadors". A l'any 1705, es diu que Sant Pere "té altar amb ara". A l'any 1732, es torna a esmentar novament a la visita pastoral, "l'altar de Sant Pere, patró dels pes-

cadors". Aquestes són les notes que hi ha a les visites pastorals referents a l'altar de Sant Pere a l'església parroquial de Tossa (Església Vella).

La celebració de Sant Pere a Tossa i el seu patronatge sobre els nostres pescadors veiem ja que ve des de temps immemorial.

A la consuetud del Rector de Tossa, Mn. Geroni Payet, de l'any 1656, la més antiga que es conserva, ens diu que a la vigília, es repicaven les campanes i es cantaven a la Parròquia completes solemnes. El dia de Sant Pere es feia missa matinal cantada a primera hora a la capella del Sant i més tard, "a l'hora que es cregui convenient" es feien oficis solemnes a l'altar major amb "ministres i encens". Sobre les tres de la tarda, diu el rector Payet, "se fa professo llarga", que passa pel carrer de Ntra. Sra. dels Socors i després per la platja". Imaginem aquesta processó baixant pel carrer principal de la Vila Vella, la Plaça de les Armes, el carrer Portal, el carrer Socors, la Plaça Ballell i a la Platja, on beneïen el mar i els estris i barques dels pescadors, tornant a pujar després per la Plaça de les Armes i el carrer Major de la Vila Vella. Tornada la processó a l'església, es cantaven solemnes vespres amb encens.

A la consuetud del rector Hortoll (1779 - 1785), ja som a la nova església de Sant Vicenç i la capella de Sant Pere ja és allà mateix on és ara. La primera capella a l'esquerra del presbiteri i llegim: "La vigília de Sant Pere es canten completes. Lo dia se canta la missa matinal. Prop les deu canten tercia amb ofici solemne amb ministres i encens. Prop de les tres de la tarda es canten vespres solemnes

Tabernacle acutal de Sant Pere

Tabernacle de Sant Pere destruït l'any 1936. Arxiu Parroquial

amb incensació en el magnificat. Se fa professó llarga".

Se suposa que es devia passar pel que ara és al carrer Sant Pere, carrer Portal, carrer Pont Vell, atravessaven la platja i tornaven passant pel carrer del Socors.

Amb la guerra civil, evidentment es van acabar les processons i a l'aca-

Altar de Sant Pere

bament de la malhaurada guerra, ja es va començar a fer la processó a l'acabament de l'ofici. Al matí tal com ho fem avui dia. Sobre els anys 60, el rector Palahí, va escursar la processó. Baixava pel carrer Sant Pere, anava directament a la platja per la palanca, es beneïa el mar i tornava, pel mateix recorregut a l'església parroquial. Un any la processó no es va fer pèr un fort aiguat que va caure a l'hora de l'ofici i es va fer la benedicció del mar i de les barques des del mateix altar major. Per iniciativa de la Comissió de Festes local, a l'arribar el nou rector Mn. E. Costa, la processó es va tornar a fer amb el mateix recorregut, que es fa avui: Plaça de l'Església, carrer Sant Pere, carrer Portal, carrer Pont Vell, s'endinsa a la platja

per la palanca, i torna pel Passeig del Mar, Plaça d'Espanya, carrer de la Guàrdia i carrer Sant Telm.

No tenim cap notícia de les celebracions i els actes profans que es feien durant els segles passats, però segurament que els tossencs celebraven la seva Festa Major d'estiu amb bons dinars, contrapassos i sardanes curtes. A meitat del segle XVIII es tenien notícies a Catalunya dels envelats per celebrar les Festes Majors. A Tossa, al començament del segle XIX, amb l'euforia dels tapers, es comencen a fundar les Societats Recreatives, primer "es Paus" i "es Gitanos", després "la Cassola" i "l'Olla" i finalment després de la guerra civil "el Casino" i "l'Ateneu". Com veiem a la nostra vila hi havia una gran activitat recreativa i amb una competència molt grossa, fonamentada sobretot en la classe social i el poder econòmic dels que formaven part de les societats. "Es Gitanos", "l'Olla" i "el Casino" eren de la que podríem dir-ne la classe dels senyors i "es Paus", "la Cassola" i "l'Ateneu" de la classe treballadora. Tanta era la competència, que a l'arribar la Festa Major de Sant Pere, molts anys es feien dos envelats i penseu que els dos eren plens de gom a gom. L'envelat s'ha fet sempre a la platja, canviant, això sí, l'emplaçament. A vegades es feia on ara és el Club Nàutic i altres vegades es feia davant de l'Hotel Capri i també al mig de la Platja Gran, davant de l'Hotel Diana. Na Roser de Can Darçer, encara se'n recorda d'algun any que s'havia fet als caps de Can Minguet on ara hi ha l'Avinguda Costa Brava.

A finals del segle XIX, també es té record que uns dies abans de Sant Pere, quan l'envelat ja estava fet, hi va haver un fort aiguat i temporal i sa riera se'n va endur la carpa. Però encara hi va haver temps d'aixecar un altre envelat. Algunes vegades l'envelat s'han fet al Mas Font, però mai ha tingut tant d'èxit com fent-lo davant de mar. Hi ha el record també que els músics es tenien d'anar a buscar a Barcelona i es quedaven a Tossa els tres dies de la Festa.

*Processó de l'any 1929
Arxiu Manel Fabregas*

El programa més antic que hem trobat, procedent de l'arxiu Fonalledas, és de l'any 1929 i pel que es desprèn de la salutació, aquell any es fundava una comissió de festes. Ja veieu que pel actes programats hi va haver una Festa Major molt lluïda. A l'any 1937, en plena guerra incivil, es van deixar de celebrar totes les festes religioses i a l'acabar la guerra es van reemprendre amb el que diríem que va ésser l'època daurada de l'envelat. En plena postguerra, carregada de fam i de privacions, va ésser com un esclat de ganes de viure i de fruit. Sant Pere es va convertir en la Gran Festa Major. L'envelat va tornar a aixecar els pals al cel. Això sí, ara a dalt no hi ondjava la senyera. Hi havia la bandera bicolor imposada pels guanyadors. Els programes eren en castellà i les sardanes van esdevenir el crit apagat de la lluita pel poble. Les tres modistes de Tossa: Na Maria Navarro, a Can Pere Jan i Can Cassani, competien fent els vestits perquè les noies tossenques els estrenessin el dia de Sant Pere. Per més miseria que hi hagués per Sant Pere s'oblidava i es trobava alguna llagosta i algun pollastre pel dinar de la Festa Major. La recent fundada cobla Turissa animava el ball tots tres dies i tot esdevenia altra vegada com abans, l'ofici, la processó, les sardanes, el concert i sobretot el que era més esperat per a tothom: el ball, el merave-

llós ball de Festa Major: tangos, valsos, passodobles, pericons ... Tothom ballava com si aquest ball fos la fita principal de moltes i molt estimades coses, l'americada d'anar a veure, les fires que hi havien prop de l'envelat ...

Els anys varen passar. Am l'esclat multitudinari del turisme es va anar perdent una mica. Tothom tenia que guanyar-se la vida i ja no hi havia tant de temps per sardanes i balls. Es va deixar de fer envelat. Es va fer uns anys la festa a Sa Carbonera, després a la Tropicana. Algun any hi va haver alguna revifalla i es va intentar de fer envelat. L'any 1979 es va fundar una comissió de festes que va intentar altra vegada aixecar la Festa Major d'estiu. L'any 1983 va ésser l'últim any que hi va haver envelat. De llavors ençà es fa el ball a la Plaça d'Espanya, amb els seus més i els seus menys.

Hem fet un petit resum de la relació entre Sant Pere i la Festa Major d'estiu de Tossa i a les portes del tercer mil·leni, hem de dir, igual que en Telm Zaragoza en el seu escrit per a la Festa Major de 1979: "Sant Pere, bon patró, porta el teu poble a una bona Festa Major".

Josep Salvador Cullell i Codina

ELS CONCERTS DE SARDANES

El mot concert deriva del llatí "concentus" que per aquests significava harmonia o acord de veus o instruments, i és evident que el que ens interessa és l'acord d'instruments naturalment de la cobla.

La música genuïnament pròpia d'aquesta tan nostra formació és sens dubte la sardana. Aquesta va néixer com a dansa i com a tal s'hauria de respectar, però hom veu contínuament com el món avança a la recerca de nous horitzons i noves perspectives. És aquesta l'única explicació viable per justificar la proliferació de la sardana concert.

Què va ser primer? La intenció de fer concerts de sardanes o la producció de sardanes que cercaven altres finalitats estètiques i musicals que varen veure la possibilitat de sortir de l'anonimat per aquest mitjà?

Personalment, em decanto per la segona opció; uns compositors motivats per la recerca de noves possibilitats foren la deu d'on brollaren les primeres composicions que defugien aquell aire de la terra o de la marina (segons si el compositor restés vinculat a l'interior o a la costa) i que en moltes ocasions es convertiren en cristall transparent i ens oferiren llurs sentiments i sensacions més profundes, tot, amb un nou concepte d'instrumentació.

Seria injust no mencionar a Pep Ventura, que amb la seva reforma de la cobla ens obrí els nous horitzons descrits fins aquí. Avui dia, els concerts de sardanes sovintegen bastant, i ja és un fet del tot arrelat. Una festa major sense el seu concert és com un tible sense canya.

Arribat aquest punt, ens hem de plantejar diverses qüestions:

- Quin és l'indret més adequat per portar-los a terme?
- Quin és el criteri encertat per escollir el programa?

La cobla "Montgrins" fent concert de sardanes per la Festa Major de Sant Pere -any 1936-. Com es pot observar té lloc a l'interior de l'envelat.

- Quin benefici en treu el sardanisme en general?

Responent a la primera de les qüestions exposades, hem de dir on acostumen a celebrar-se normalment els concerts. Teatres, Cinemes, Places, Esglésies, Auditoris ..., els primers i els segons solen gaudir en termes generals d'unes bones condicions acústiques i pel fet de tenir un focus principal d'atenció (l'escenari i la pantalla) ofereixen a més una bona visibilitat als sardanistes, doncs ningú no es resisteix a gaudir dels gestos dels instrumentistes. Les places ofereixen generalment un bon so, però el fet d'estar obertes a l'aire lliure pot provocar sorolls imprevistos que desllueixin l'acte, així com inclemències meteorològiques.

L'interior d'una església presenta quasi sempre un greu defecte d'acústica doncs les proporcions i sinuositats (capelles laterals, transepte, deambulatori ...) tendeixen a produir un efecte desagradable de tornaveu.

En últim lloc, hem posat els auditoris que de tots coneguts, ja han estat concebuts per esdeveniments musicals.

Més d'una vegada s'ha dit que el millor escenari d'un concert seria el natural, en especial el lloc on el compositor es va inspirar. Es formaria un llaç entre la música i l'ambient que faria viure la interpretació al sardanista. És especialment remarcable la nitidesa amb que l'aigua del mar retransmet els sons de la cobla, fins i tot el més dèbil de tots com el del flabiol. Purament com anècdota, podem mencionar que en un homenatge tributat anys enrera a Juli Garreta, s'organitzà una comitiva que acompanyada per la cobla "Barcelona" es va traslladar des de la Ciutat Comtal a Sant Feliu de Guíxols, i que en passar per Tossa es deturà al

La "Plaça d'Armes" de Tossa, ha estat el marc ideal per realitzar-hi concerts en moltes ocasions. El de la fotografia correspon a la "Ciutat de Girona" -any 1976-. Aquest estiu la mateixa cobla oferirà un selecte concert a les runes de l'Església Vella (13 de juliol a les 22.30 h).

penya-segat que domina Cala Giverola, i amb un silenci sols perturbat pel remoreig de l'onatge, s'hi interpretà una sardana de Garreta que porta el nom de la cala. El so s'escampava arreu de la fondalada fins arribar clar i nítid al mar, recorria sinuós com el traçat de la costa tots aquells paratges. Fou veritablement indescriptible.

Passant a la segona qüestió plantejada, el criteri a seguir per l'elecció dels programes està subjecte a tres factors: públic, lloc i cobla executant.

És molt difícil realitzar-ne un que sigui escaient al gust de tots els sardanistes, però bàsicament s'hi poden incloure aquelles sardanes que reunint unes mínimes condicions musicals resultin agradables a l'oïda del públic, sense caure a posar-hi composicions saltirones que pertanyen a les audicions. Es bo combinar les que podríem anomenar clàssiques -Garreta, Morera, Juncà, Serra (pare i fill), Blanch, Pérez Moya ... - amb les d'autors més recents com Saló, Viladesau o Puigferrer, donant també una possibilitat als més novells -Cassú (fill), Serracató, Bernat, Serracant ...-.

Les condicions de l'indret on ha de tenir lloc l'esdeveniment poden fer dependre l'èxit o fracàs del concert, per exemple: si el local té molta ressonància no triarem sardanes d'aquelles que popularment es diu que "esvaloten el galliner", executar "Ventada de Març" o "Juguets de fira" en segons quins llocs equivaleix a no concebre res del que l'autor volia.

Segons quina sigui la cobla executant, hi haurà la possibilitat de poder escoltar alguna sardana de lluïment de l'instrumentista (les mal anomenades "obligades"), doncs per contra el que es digui, si una sala reuneix les mínimes condicions acústiques, serà allà on podrem copsar la riquesa i intensitat de matisos que pot arribar a fluir d'un tible, tenora o qualsevol altre instrument.

Naturalment i tornant al fil de l'explicació, l'últim criteri selectiu de les peces ha d'ésser el de les possibilitats que tingui la cobla, la competència dels seus membres i el grau de compenetració o identitat que s'hi estableixi.

Ja per finalitzar, voldria aportar una reflexió que moltes vegades porta de cap a més d'un sardanista. Els concerts de sardanes i també els concursos musicals, estimulen els compositors novells, però aquests ens ofereixen unes pàgines musicals que no saben tocar la fibra del sardanista. Molt sovint es diu que s'executen a l'estrena i prou, fet perfectament comprensible, doncs com es diu ben sovint "el cor no m'hi tira" referint-se naturalment al fet que no són prou populars, no són prou sardana, són música de cobla. El que dic no està gens renyit amb dotar de categoria musical una sardana, com ens ho demostren les d'autors com Manel Saderra Puigferrer, Conrad Saló, Francesc Camps, Ricard Viladesau, Josep Cassú, Lluís Duran i d'altres.

Podem concloure que el concert com a acte divulgatiu de la nostra dansa és plenament beneficiós, però alertant a les noves generacions que el gènere que ha mantingut la sardana fins el dia d'avui ha estat el de la plaça.

FRANCESC FONALLEDAS

Article publicat anteriorment a la Revista "SOM" núm.13

EL POBLAMENT ROMÀ DE LA FRANJA COSTANERA DE LA SELVA

El procés de romanització de la zona muntanyenca que forneix la Marina de la Selva, entre la Tordera i el Ridaura, es bastí sobre una profunda ruralització. Entre finals del segle II o principis del I ab. Cr. i el primer de la nostra Era, es donà la primera colonització agrícola romana, com a tota la costa catalana, extenent-se el cultiu de la vinya, entrant en la dinàmica del comerç del famós vi de la Tarraconense, així com també el de l'olivera. Al segle IV, es torna a veure ressorgir aquest poblament en vil.les, coincidint amb el procés d'abandonament del món urbà i de sortida al camp que es donà en tot l'àmbit llatí.

L'organització territorial d'aquest espai no se sap pas com s'estructurà i, de fet, tampoc es coneix l'abast de la probable demarcació municipal que envoltaria la ciutat de Blanda, principal nucli de població de l'època i precedent de l'actual Blanes, de la que s'ha perdut la major part de les estructures urbanes, malgrat la qual cosa, el sector conegut com Els Padrets ha estat estudiat per la Dra. Maria del Vilar Vilà, oferint una cronologia emmarcable dins de la primera fase esmentada, entre els segles I ab. Cr. i I d. Cr.

Ben a prop de l'enclavament de l'antiga Blanda, a les immediacions del santuari de Santa Cristina, s'han vingut trobant, des del segle passat, indicis de la presència d'alguna vil.la. Més a prop de Lloret, a l'indret turístic conegut com La Venta de Goya, es localitzaren ja uns primers vestigis el 1974 i, tres anys més tard, es trobà una sitja que contenia ceràmica a mà, oxidada comuna i campaniana B i que fou reomplerta i deixada d'emprar a finals del s. II o primera meitat del I ab. Cr. A Fenals, d'altra banda, s'ha practicat l'excavació parcial d'una factoria, jaciment datable entre el segle I ab. Cr. i el primer de la nostra Era, que fou un centre de producció d'àmfores, al temps que lloc de sortida del producte de l'explotació de la vinya proporcionat per una vil.la propera amb la que estaria relacionat.

Al Turó Rodó, a l'altre extrem de l'expansió urbanística del nucli actual lloretenc, el poblat ibèric que hi existí sembla que tingué major continuïtat cronològica que els altres de la zona, prosseguint la seva activitat durant els primers temps de la romanització. A prop d'ell, a Montgoda, J. Mercader i A. Martínez localitzaren, el 1972, vestigis d'alguna vil.la i, al Coll de Llop, el Sr. Emili Martínez recollí restes de ceràmiques T.S. Sudgàlica, decorada i llisa, T.S.

Hispànica decorada, comuna oxidada i d'àmfora alt-imperial. D'altra banda, es coneix, des del segle passat, el mausoleu de la coneguda com Torre de Moros, als Avellaners de Can Sala, de planta quadrada com la dita dels Escipions, a Tarragona, datable en la segona meitat del s. II d. Cr. i que formaria part d'un conjunt funerari de tombes d'incineració situades al voltant del camí que, avui dia, dóna accés a la urbanització Roca Grossa. També cal dir que, a Canyelles, durant les obres d'urbanització de la finca Juncadellas, el 1945, foren descoberts indicis d'una altra probable vil.la.

Al terme de Tossa, també es donà una gran densitat de vil.les. Són prou conegudes la rústica i la urbana d'Es Ametllers, conjunt datable entre el s. I ab. Cr. i l'Alta Edat Mitjana, descobert i començat a excavar per Ignasi Melé, el 1914.

En 1933, el Museu Arqueològic de Barcelona encarregà la consolidació dels mosaics descoberts pel doctor a la vil.la urbana al professor Alberto del Castillo, qui, en dues campanyes efectuades als estius dels anys 1934 i 1935, mesurà el perímetre de la mateixa (un rectangle de 60x30 m.) i descobrí un hipocaust, una piscina, la cuina, etc., oferint una datació, gràcies als materials trobats, dividida en tres etapes: una primera entre els segles I i II d. Cr., una altra entorn el segle IV d. Cr. i una darrera entre els segles VI i VIII corresponent a l'etapa visigòtica.

La vil.la rústica, donades les encunyacions numismàtiques i les ceràmiques localitzades, pot ser datada entre el segle I ab. Cr. i el IV de la nostra Era, amb intrusions medievals posteriors, degudes a l'existència d'una necròpolis de l'Alta Edat Mitjana. Aquest poblament era ben proper al port, els magatzems del qual han estat descoberts a l'hotel Windsor.

De cronologia paral.lela a la de la primera etapa de la urbana d'Es Ametllers, són la coneguda com vil.la del Mas Font, excavada ja per Melé i que existia prop del primer revolt de la Carretera de Sant Feliu i la vil.la començada ja a excavar des de fa uns anys a les immediacions del Mas Carbotí. El Dr. Melé també localitzà vestigis de l'existència d'una gran vil.la i d'altres menors entre Es Cards i Portopí, així com també es coneixien un forn a l'Avedosa, paratge dit també per algú Sa Badosa, de planta rectangular amb l'engraellat aguantat per una sèrie de cinc arcs paral.lels perpendiculars a ell, que, partint d'uns basaments rectan-

gulars, surten de les parets laterals del laboratori, el qual té accés per un arc de mig punt, vestigis d'una vil·la a Can Sans i d'una calçada coneguda com Ses Pedres Romanes, prop de la Creu de Fusta, que deu ser la continuació del tram que passa prop del poblat ibèric de Plana Basarda, del Camí Romà de la Costa d'en Cirera (topònim tan significatiu com d'altres de la zona, com Es Porxo Romà, al Cap de Tossa, etc.) i de la calçada de la Vall d'Aro.

A la Vila Vella, en una de les sitges que foren buidades a prop de la Torre de la Pólvora, foren recuperats materials íbero-romans, testimoni del poblament del qual es trobaren els fonaments d'una muralla a les proximitats de la Plaça de les Armes i diverses estructures a la base del far. També hi hagué un altre poblat ibero-romà al Cap de Pola, que tenia un mur protector a la banda que donava a l'interior.

Cap a l'interior, trobem també uns antecedents d'època romana pel jaciment altomedieval de Sant Esteve de Caulers, excavat pel Dr. Manuel Riu els anys 1971-1972. També degueren ser romanitzats el poblament ibèric de Plana Basarda i el d'Es Fortim, aquest en ple nucli urbà de Sant Feliu de Guíxols, on també s'han trobat, al Monestir, restes d'un possible mausoleu baiximperial o bé d'un baptisteri paleocristià sota la Torre del Fum (Carolina Nonell, el 1968, també sondejà, a l'ermita de Sant Quirze, a Lloret, a les restes del que semblen una basílica i necròpolis paelocristianes) i d'una edificació alt-imperial sota la del Corn, així com, al Carrer del Prior, peces numismàtiques i ceràmica i, davant de Can Pitxo, fragments de tegulae, ceràmiques, molins de mà i fusaioles.

Per finalitzar, cal esmentar els jaciments submarins. A part d'algunes troballes aïllades de peces, com les de Llorell, etc., hi ha constància de, com a mínim, dos vaixells enfonsats a la zona. El localitzat pr LI. J. Villa a la llosa de Punta Prima donà diversos materials i el jaciment de Margarida, a Port Salvi, pot datar-se al segle II ab. Cr. A la Punta Garbí, es trobaren quatre àmfores, un cep de plom i dues peces arquitectòniques no classificables, així com, a Montilvi, prop de Canyet, J. LI. Villa recuperà un cep i una abraçadora i, al Sud de Canyet, foren trobades dues àmfores.

•••••

BIBLIOGRAFIA:

BATISTA I NOGUERA, Ricard, LÓPEZ I MULLOR, Albert i ZUCCHITELLO, Màrius. **Noves aportacions al coneixement de la vil·la romana dels Ametllers/Tossa.** Quaderns d'Estudis Tossencs, núm.1, Tossa de Mar, 1980.

"Jaciment romà excavat pel Dr. Ignasi Melé i Farré prop de l'inici de la carretera a Sant Feliu de Guíxols, conegut com "Vil·la del Mas Font". 1983"

DESCAMPS, Joan i BUXÓ, Ramon. El Jaciment Romà de Platja de Fenals, a **Tribuna d'Arqueologia. 1985-1986, Barcelona, 1986,** pàgs. 63-68.

ESTEVA I CRUANAS, Lluís. Materiales de procedencia submarina depositados en el Museo Municipal de Sant Feliu de Guíxols, a *Anales del Instituto de Estudios Gerundenses XV, Girona, 1961-1962,* pàgs. 281-292.

NOLLA I BRUFAU, J. M. i CASAS I GENOVER, J. **Carta arqueològica de les comarques de Girona. El poblament d'època romana al N.E. de Catalunya,** Girona, 1984.

VILÀ I BOTA, Maria del Vilar. El poblament de la comarca de la Selva en època ibèrica: sistemes defensius, a "Ausa", núm. X, Vic, 1982.

VILÀ I BOTA, Maria del Vilar. Els Padrets, Blanes, a **Les excavacions arqueològiques a Catalunya en els darrers anys,** Barcelona, 1982, pàgs. 340-341.

VILÀ I BOTA, Maria del Vilar. **La vida romana de Blandae: Carta arqueològica de la comarca de la Selva,** Barcelona, 1983.

Joan Florensa i Jaumandreu.
1990

El mes de maig

El mes de les flors.

El mes de Maria.

Un mes de records entranyables viscuts des de la nostra més petita infantesa amb tant d'entusiasme ...

I dic nostra, perquè, qui no celebrava el mes que sempre hem vist dedicat a la Mare de Jesús?

Les parròquies, convents, col·legis, santuaris, barris, carrers, cases i particulars adornaven les imatges de la Verge, que era homenatjada amb cants i pregàries, expressió dels seus sentiments religiosos i la gran devoció Mariana.

Tossa no podia ésser una excepció. Quants records de tota una vida que ha passat massa depressa; quan erem infants i vèiem el testimoni fervent dels nostres superiors, dels pares, de tothom...

Tota la Vila era un esclat de devoció envers AQUESTA DONA, la més festejada de totes les criatures que Déu ha posat al món. Si poguessim aplegar-nos, ara mateix, en el petit recinte de la nostra CAPELLA DEL SOCORS i fer revivre la presència de tantes persones que ja són a la **Casa del Pare**; ànimes devotes que hi assistien tots els dies. Llavors, podríem refer aquelles veus que ara trobem a faltar en el cant de comiat -aquest cant, que data de temps immemorial i que m'ha semblat oportú deixar escrit en aquest petit article:

Dulcísima Virgen
del cielo delicia,
la flor que te ofrezco recibe propicia.

Para ser la Madre Divina,
desde que era niña
un Dios la miró.

Jesús con su sangre
nos ha redimido;
con su amor, Maria
nos ha protegido.

Abridle la puerta
al Niño Jesús,
que viene cansado
de llevar la cruz.

Los prados semejan
amenos jardines,
sembrados de rosas
y suaves jazmines.

Lumínico rayo
benéfico hiere,
del sol que engalana
las flores de Mayo.

Quina solemnitat no hi donarien novament, si fos possible la presència d'aquest grup entusiasta, que en el curs d'aquests nou últims anys ens han dit adéu per anar a

ICONO DE Ntra.Sra. DEL PERPETUO SOCORRO

viure amb el Pare:
La Josepa Balam i Fàbregas
Dolors Bofill i Ferrer
Isabel Bofill i Ferrer
Carme Capellas i Ribas
Maria Nadal i Sallés
Maria Cornèlia i Zaragossa
Candelària Tort i Bofill
Maria Pons i Dellonder
Catalina Jordi i Bas
Anna Pérez i Nadal
Maria Rams i Arcer
Engràcia Puigvert i Carreras
Antònia Casadevall i Moré
Maria Comas i Tort, just amb d'altres, que el seu estat de salut ja no els hi permet de traslladar-se, farien petit el recinte, que no

poden omplir la vintena de persones que cada dia a les tres s'hi troben per lloar a la Mare.

Que formidable seria unir de nou totes les veus per ofegar tants neguits i cabòries que ens roben la pau i l'alegria!

Doncs bé, aquest somni impossible, un dia esdevindrà realitat. Més encara, la fe ens diu que d'alguna manera, quan ens posem sota l'òrbita de Déu, ens hi apleguem misteriosament TOTS, malgrat -ara i tant- no ens sigui possible veure'ns amb els nostres ulls humans.

Avui, anem de retorn a costums i maneres d'abans. Per què no mirem de recuperar l'entusiasme de viure el gra ideal de la fe?

Mn. Enric

"Catalunya, poble disortat"

Aquest títol que potser sorprendrà a algun lector, no és pas de collita pròpia. És el d'un llibre publicat l'any 1933, escrit per un tal Josep Casals i Freixes amb la col·laboració de Ramon Arrufat i Arrufat.

Qui era en Josep Casals? Segons el distingit component de la premsa anticatalana, destacat lluitador en "la guerra al Estatuto" que s'organitzà mentre es discutia en temps de la República el nostre Estatut, el diari madrileny "El Imparcial", Casals era "un viejo y peligroso separatista". De fet, en Casals, nascut a El Vendrell l'any 1872 era un sastre establert al carrer de l'Hospital de Barcelona.

Això sí, ja abans de la Dictadura de Primo de Rivera, i sobretot durant la mateixa, fou un incansable lluitador pels seus ideals independentistes. Aquell partit polític fundat per Macià amb el pompós nom d'"Estat Català" moltes vegades començava i acabava a casa d'en Casals. Ell, la seva esposa, el seu fill, algun dependent, uns pocs amics, i pareu de comptar! Però era tant el seu dinamisme que continuament feien anar de bòltil a totes les autoritats repressives d'aquells temps. Complot de Garraf, fets de Prats de Molló, intent d'en Sánchez Guerra, fells clandestins, emprèstits revolucionaris, captes pel presos polítics, a pertot s'hi trobava en Casals i els seus amics.

Amb ell, en Macià hi tenia un servidor polivalent, mereixedor de tota confiança. Un home que treballava a l'ombra, que sabia organitzar i que mai li fallava. I és que en Casals admirava Macià. En ell hi veia el símbol de la Catalunya lliberada, era l'esperança d'una independència clara i neta. Com un segon De Valera que havia alliberat Irlanda de la corona britànica.

Però el 17 d'abril del 1931 per en Casals, com per altres catalans independentistes que amb més o menys encert i perills havien lluitat pels seus ideals, fou el dia de la gran desil·lusió i el començament del seu distanciament a les regles que liderava el que seria anomenat l'Avi.

Quan en Macià, sota la pressió de quatre ministres de Madrid, Prieto i De los Rios, socialistes, Nicolau d'Oliver i Marcel·lí Domingo, catalans, encara que aquest últim políticament no havia actuat mai com a tal, es retractà de la proclamació de la República Catalana que havia fet tres dies abans, acceptant la idea de De los Rios de restaurar la Generalitat i d'un hipotètic estatut d'autonomia, en Casals i altres independentistes, que no s'havien mogut del Palau des del dia 14, es posaren a protestar cridant que allò era un segon Compromís de Casp. I encara en Casals dirigint-se a Macià li digué: "Tingueu present que els pobles i els homes només tenen un moment per fer-se immortals i aquest per a Catalunya i per a Vos ja ha passat". En Macià, impotent, li respongué "Què volíeu que fes?" I amicalment afegí: "Què, veniu a dinar?" En Casals li respongué empipat: "No. Em feria mal després de tot el que ha passat". I se n'anà cap a casa.

Des d'aquell dia les relacions d'en Macià i en Casals foren molt minses. El primer esdevingué el President de la Generalitat. L'altre, des de la seva sastreria al carrer de l'Hospital, veia com més d'un dels seus antics companys s'agafava al carro

del poder i claudicava davant el benefici d'obtenir algun càrrec. Interiorment mantenia una esperança. Que algun dia en Macià fes algun gest per recuperar tot el que malauradament s'havia cedit, gest que no arribaria mai. El conformisme de Macià i del seu govern davant el regateig que ens feien els partits polítics espanyols, malgrat els compromisos del Pacte de Sant Sebastià, l'oportunisme de molts que els recolzaven amb l'única idea d'obtenir prebendes, portaren a Casals i a Arrufat a escriure i publicar el llibre del qual hem agafat el títol.

I en ell narren bona part de les coses que passaren abans i després del 14 d'abril, coses que són història petita, però ben alligadores; les seves lluites, els seus projectes, els seus fracassos, els seus desenganys. Al llegir-lo un comprèn el desencís sofert per aquells idealistes pel poc que obtingueren en les seves lluites i sacrificis.

Només cal llegir la proposta de la Constitució Catalana, proclamada a l'exili (La Habana l'any 1928) en un congrés d'entitats separatistes que presidí el propi Macià.

Allà es deia que Catalunya es constituïa en un estat independent i sobirà i adoptava com a forma de govern la república tècnica-democràtica-representativa. Que podria confederar-se amb altres estats ibèrics, lliures i republicans per a fins internacionals, sense que això minvés mai la sobirania de fronteres endins i que no acceptaria mai una guerra ofensiva. Que l'única llengua oficial seria la catalana i la bandera la de les quatre barres amb una addició a la part superior d'un triangle blau i al centre una estrella blanca de cinc puntes. I amb la mateixa filosofia continuava en tots els seus articles. Compareu això amb el migrat estatut reconegut tot just tres anys després i justificareu la insatisfacció d'aquells homes.

En Casals, que tenia el convenciment de que Catalunya sí bé havia tingut pensadors, poetes, científics, literats que havien ajudat a formar l'ànima nacional, mai en els moments crucials havia tingut el polític a l'alçada de les circumstàncies formà, amb altres elements d'Estat Català que no havien volgut entrar en el conglomerat que fou Esquerra Republicana, el Partit Nacionalista de Catalunya, per lluitar pels seus ideals dintre la democràcia del nou règim. Però ja era massa tard. El carisma de Macià, l'entusiasme que promogué la República i la manipulació propagandística que feren els polítics dels avantatges de l'Estatut, deixaren un camp d'acció molt reduït al nou partit.

Malgrat la nova Generalitat, malgrat els progressos materials, malgrat els sis milions o potser per això i altres coses com per exemple que pels polítics que ens demanen vots, i des que arribà el president Terradellas, haguem perdut la categoria de catalans per convertir-nos en senzills "ciutadans de Catalunya, o quan una autoritat municipal es dirigeix a un vilatà, encara que sigui pel simple fet d'una felicitació d'aniversari i pugui fer-ho amb una llengua que no és la pròpia de l'un ni de l'altre, en Casals si visqués, morí l'any 1939, (no he pogut esbrinar la causa, però la data és molt significativa) segur que aniria repetint ... "Catalunya, poble disortat!".

Relació de dos aiguats i de la intervenció miraculosa de la relíquia del Sant Drap,

Feta pel rector Jaume Mascord

No és rar trobar als llibres sacramentals d'alguna rectoria catalana anotacions d'esdeveniments importants o excepcionals. Les notícies no tenen res a veure amb els òbits, els baptismes o les núpcies. Hi figuren perquè el rector o l'encarregat dels llibres, coneixedors de l'habilitat de la memòria humana, varen considerar que eren dignes de passar a la posteritat.

Heus aquí una relació que ens ha deixat Jaume Mascord, rector que fou de la nostra vila entre 1673 i 1706.

El fet s'esdevingué el 14 de gener de 1684. Aquell dia, els elements s'havien posat d'acord per fer una mala passada als nostres pescadors i mariners. Com de costum, les barques de cabotatge i de pesca, especialment les dels sardinals, eren arrencades sobre pals al llarg de la platja gran, quan el vent de llevant va portar pluja i mar grossa. Els llops de mar de la vila, sabedors que aquell temps no presagiava res de bo, iniciaren a fer pals per mont i a posar els vaixells en un indret més segur. Però, no tots ho aconseguiren. La pluja no parava, ans augmentava d'intensitat i la riera s'anava inflant per moments, fins que no va poder engolir tota l'aigua i desbordà. Això va fer més difícil la labor dels homes que volien arribar als vaixells, tot i les palanques que es trobaven al final del carrer homònim (avui carrer del Pont Vell). A la platja quedaven encara unes trenta barques.

I ja se sap, els mals mai venen sols. Les onades aixecades per les llevantades, no trobant obstacles, s'extenien per la platja, ultrapassaven la riera i negaven els baixos de les cases més properes al mar, el carrer de la Mare de Déu del Socors i començaven a moure els pals de tal manera que moltes barques, llaüts grossos i sardinals amenaçaven ruïna. A la carbonera n'hi havia unes deu fora de pals que, sollevades per les onades, xocaven entre si. Malauradament, el temps no millorava i molts temien perdre tota la fortuna, fruit de tants sacrificis i l'única

possibilitat per a guanyar-se la vida. Davant de tanta calamitat se sentien impotents i esmaperduts: l'última esperança era la intercessió divina.

Aleshores, des de tots els carrerons començaren a pujar cap a l'església homes i dones "a implorar l'auxili de la misericòrdia de Déu, Nostre Senyor", com ens diu mossèn Mascord. Quantes vegades els tossencs s'havien comportat d'aquesta manera! Al toc de les campanes el rector va treure el Santíssim del sagrari i l'exposà per cinc hores a la plegària dels fidels.

El dia ja declinava i aviat fou de nit. El mal temps, però, no s'abonança. La negror agermanava platja i mar. El soroll de la tempestat, de l'embat de les onades contra les roques i del topar entre sí de barques i llaüts pujava fins el rector que escrutava el temps des de la finestra de la rectoria. Mossèn Mascord va considerar que no podia romandre indiferent davant de tanta calamitat i va donar ordre que sortís una processó amb la relíquia del Sant Drap. Lentament i cantant les lletanies de Nostre Senyor, els tossencs començaren a baixar els esglaons que enllaçaven l'entrada de l'església amb el carrer del Cap de Creus. Passaren enfront de la casa del batlle, sortiren pel portal i tombaren a la dreta, cap el carrer de les Palanques on hi tenia casa en Pau Samada. Eren les vuit de la nit, aproximadament. Una hora en què molts ja solien anar a dormir.

Aquí s'aturaren. El rector donà un cop d'ull al voltant seu i reconegué entre la munió de persones, pràcticament tot el poble; n'Antoni Salvi Cassaní i Jaume Capdaigua, preveres; en Rafael Gassol i Miquel Riera, pescadors; n'Antoni Ferro de plaça, pagès; n'Antoni Jordà, major; n'Antoni Jordà, menor i en Baptista Julià, mariners; en Gabriel Madreny, treballador; en Jaume Burch, fuster i n'Antoni Capdaigua, sastre. Tot seguit beneí una petita quantitat d'aigua i cridà en Joan Ferran, negociant, i, aquell any, jurat major de la vila.

A la presència d'ell i del poble tregué la relíquia i la comunicà amb l'aigua beneïta. Després, consignà l'aigua a Ferran perquè la vessés a la riera que l'hauria portada al mar. Només el prevere Antoni Moré va acompanyar el representant de la Universitat tосsenca. Quan els dos homes es trobaren al mig de la palanca, - que passava alta sobre la riera, - una onada gegantina remontà la platja i el mar li arribà als genolls. Era evident que no podien avançar a menys de jugar-se la vida. Llavors llançaren l'aigua beneïta a la riera i recularen. Havien fet tot el possible. Ara estaven en la mà de Déu. I amb aquesta resignació tornaren tots a l'església on el rector i el poble resaren, amb tot el cor, tres parts de rosari. Després es tornà a guardar la relíquia en el petit relicari d'argent.

"Y encontinent- com escriu Mossèn Mascord- se remedià lo mar patentament, quedant ab tota tranquil·litat tota la nit. Y lo endemà de matí se trobaren tant les barchas com los llaüts salvats sens perdre's ninguna cosa de ditas barchas y llaüts des que se tragué la santa relíquia y fes la professó ab que causà gran admirassió a tot lo poble de tan gran portento de què se li donaren infinitas gràcias y se ha aumentada gran devoció a la santa relíquia".

El fet va commoure profundament el poble que, agraït, decidí encarregar un nou relicari que pensà posar a la capella de Sant Josep, justament aleshores en fase de construcció. A més a més, es complia amb el manament donat pel bisbe Josep Fageda en ocasió de la visita pastoral del 27 de març de 1661.

El rector Mascord així terminava la relació: "Ab que de dita santa relíquia no és menester fer-ne abús, sinò en extrema necessitat a coneguda a la bona prudència del rector qui és y per temps serà, que altrement seria posar-se en perill a la poca fe a tant santa

Reliquiari de Sant Drap. Destruït el 1936. Arxiu Parroquial

relíquia". En efecte, ell l'havia tret solament en una altra ocasió: pel diluvi del 24 de setembre de 1678. I també aleshores, "se socegaren las aguas y encontinent se asserenaren los celis".

La devoció a la relíquia del Sant Drap, ço és a un fragment del Sudari de Nostre Senyor, era molt antiga a la vila, almenys podia remontar als segles XV-XVI, i al voltant seu havia nascut una llegenda i fets miraculosos. Desaparegué amb la guerra del 1936-39.

MARIO ZUCCHITELLO

TOSSA ZONA O.V.N.I

El primer O.V.N.I que vaig veure

Tot va començar un dotze de juny del 1974. Estàvem sopant i feia molta calor (eren dos quarts de deu aproximadament). En això que vam acabar de sopar i la meua esposa havia portat a dormir la nostra filla M. Helena que tenia un any i mig. Tot seguit va sortir al balcó per prendre la fresca (llavors vivíem al núm. 8 del carrer Sant Josep al tercer pis).

tografiar-ho, però resulta que no tenia carret a la màquina. Aleshores com a últim recurs vaig agafar les pintures i el cavallet i em vaig posar a pintar el fenomen. Cal que digui que el blanc era tan intens que no aconseguia igualar-lo amb els colors de la paleta.

L'avistament va durar una hora més o menys, i va anar canviant

progressivament de forma i color fins que va desaparèixer deixant darrera seu una estela taronja i amb una punta molt fina.

Hi havia veïns pels terrats que igual que nosaltres van presenciar el formidable succés, però es mostraven indiferents. Es va dir que si era una explosió d'algun artefacte dels francesos, però evidentment no s'hagués retirat d'aquella manera ni hagués estat immòbil durant una hora. Per tant, amb la meua esposa vam deduir que allò era un O.V.N.I.

D'ençà d'aquell avistament va ser quan vaig començar a interessar-me per aquest tema, ja fos retallant articles dels diaris o revistes. Llavors hi ha havia "El Correo Catalán" que molt sovint portava petits articles que parlaven de successos similars, és a dir, objectes voladors no identificats. També vaig comprar alguns llibres que en parlaven i del Triangle de les Bermudes. A la televisió algun cop parlaven del fenomen, però sempre ho feien amb escepticisme i mig en broma, molt diferent d'ara que se'n parla amb seriositat, ja que abans era matèria reservada del govern. Abans

Al cap d'uns instants va entrar la meua dona molt espantada i em va dir: -Juanjo surt, que es veu una gran llum i sembla que es cala foc! Jo vaig sortir de seguida i quina va ser la meua gran sorpresa quan vaig veure aquella grandiosa llum, tan impressionant. Es veia en direcció nord-oest, sobre ses muntanyes de Terra Negra. Era una llum rodona, amb forma d'espiral voltada per un color vermell i taronja seguits d'unes gammes de violetes. Seguidament ens vam traslladar al terrat superior per tal de veure-ho més bé. Per cert, que la meua esposa estava en estat de la nostra segona filla Marta i estava molt impressionada, fins i tot tremolava igual que jo. Bé, vaig pensar en fo-

erem un vint per cent (aproximat) de la població que hi creia, ara som un cinquanta per cent i molts d'ells n'han vist.

Recordo que hi havia un locutor de televisió que es diu J. Antonio Silva que era pilot de l'aviació nacional i alguna vegada havia fet alguna entrevista parlant del tema O.V.N.I. S'ho agafava en broma. Però ara des que ell n'havia vist quan feia rutes amb avió, o amb el que es va trobar una vegada a l'estació de seguiment espacial de Robledo de Chabela a Madrid, quan el programa Apolo va anar a la lluna, allà pels anys 70 tres astronautes. Van tallar la comunicació de la televisió al públic per uns moments i ell va sentir que deien en anglès: "Ya están otra vez aquí". - "¿Quiénes?" "-Los mismos que ayer". I ja no li varen deixar sentir res més perquè els americans els van convidar a sortir de la sala de seguiment on es trobaven els aparells. Jo em pregunto, ¿qui eren aquells éssers que van trobar els astronautes a la lluna? Podrien ser extraterrestres? ¿Potser seguien els astronautes?

Anaven passant els anys sense que m'assabentés de cap cas O.V.N.I. a Tossa. Però un dia parlant amb una persona em va dir que a "Can Nan" n'havien vist un, i ell un dia ho va preguntar a na Rosita, E.P.D., i li va explicar.

Jo, sabent això, la vaig trobar casualment al metge, a can Calvet, a la consulta i no hi havia ningú més que s'esperés. Em va venir bé per parlar-li del tema. Li vaig preguntar: -És veritat, Rosita, que vareu veure un O.V.N.I.?

I ella em va contestar: - I tant que és veritat! Aleshores em va explicar com havia anat tot.

"Era el dia 11 de març del 1969, veníem de Girona amb una ambulància, ja que portàvem a l'àvia (n'Antoneta Xiberta) que s'havia mort a una clínica de Girona mateix. Eren les 10 de la nit. A l'ambulància hi anàvem en Joanet, la Pepa, el xofer i jo. Això va succeir quan baixàvem cap a Tossa, després de Terra Negra, als primers revolts. Del cantó de la dreta

*Paratge de "Terra Negra"
Foto muntatge de l'O.V.N.I. que varen veure la família de "Can Nan"
segons m'explicaven*

se'ns va aparèixer i ens vam adonar que ens seguia un O.V.N.I amb forma de plat volador, com un disc de color vermell i taronja. Ens va anar seguint fins a Aigua Fina i allà va desaparèixer a gran velocitat. Jo i els altres ens vam espantar molt. I a l'arribar a Tossa vam baixar la difunta i la vam depositar on ara és el Bar Sport, que llavors era casa seva. El xofer va quedar tan impressionat i va agafar tanta por, que no va voler sortir sol del poble per tornar cap a Girona. Així que es va quedar a passar la nit a Tossa i a l'endemà marxà, però per la carretera de Lloret i no per Llagostera. Fins i tot, quan va arribar va anar a donar-ne part al Diari de Gi-

rona (Los Sitios), que al dia següent sortí publicat. I fins va saber-ho un famós científic de Barcelona, en Jaume Miravittles, el qual va interrogar al xofer per assabentar-se del cas."

A partir d'aquí, cada any m'assabentava de nous casos d'avistaments i he anat recopilant informació i dades, que successivament iré explicant en aquesta revista local tan maca i tan nostra com és **Turissa**.

Joan Josep Ribas i Costumero

Des d'aquí dedico aquest article que he escrit a na Rosita i en Joanet de "Can Nan", E.P.D.

Dos pescadors de Tossa agafen amb ses xarxes un peix pelegrí de 1200 kg

El passat dia 23 de maig, un dimecres, en Pere Vila i Gotarra i n'Antoni Martínez, pescadors de Tossa, amb sa barca "Martí i Pili", estaven llevant ses soltes que eren a llevant i fora de la "Miquela" o sigui a unes 10 milles de Tossa. Així ho explicà en Pere:

"Vàrem veure que pujava un blancai i pensàvem que era una tonyina o un rap, però quan el vam tenir sobre vam veure que era un peix molt gros, ja que venia embolicat amb dues soltes. Tot seguit li vaig clavar es ganxo per sa ganya i li vàrem passar una corda per sa ganya i per sa cua, doncs encara estava viu, manejava ses aletes i feia uns bufets molt grossos, però vam aconseguir socar-lo."

• Quan el vareu veure, us vareu espantar?

"N'Antoni sí que es va espantar, ja que ell no n'havia agafat mai un de tan gros".

• I tu, Pere, et vas espantar?

"No, però tenia por de què no fotés un cop de cua i em fes una avaria a sa barca. I és que un bitxo tan gros no n'havia vist mai cap i em va impressionar. Tot seguit vaig cridar per ràdio a es meu oncle que pescava per allà a la vora. Va venir a bordo i quan va veure aquell peix em va dir que era un "pelegrí" i que ell no n'havia vist mai cap de tan gros i que si el peléssim, féssim rodantxes i el portéssim a Blanes a vendre encara ens podríem fer un bon jornal. I així ho vàrem fer. El vam arrossegar fins a la platja de Tossa,

ja que era impossible embarcar-lo a dalt sa barca. Per venir cap a terra vam trigar dues hores i mitja, mentre que normalment triguem una hora i vint minuts".

• I quants metres feia aquest peix?

"Jo calculo que feia uns set o vuit metres. Sobrepassava la llargada de sa barca i aquesta fa uns set metres i escaig.

• I quants quilos pesava?

"Segons vam deduir a Blanes amb altres pescadors, pesava uns 1.200 kg. Cada rodantxa pesava 45 kg. i feia uns 20 cm. de gruix. Solament vam tallar-ne la meitat, la resta juntament amb es cap i sa cua ho vam llençar.

• Bé Pere, moltes gràcies i segur que una experiència com aquesta no l'oblidareu mai, eh?

"I tant! De res, Juanjosé".

JOAN JOSEP RIBAS I COSTUMERO

I Jornades Internacionals en Defensa dels Animals i del Medi Ambient. Tossa de Mar, Maig del 1990

El mes de maig d'enguany es van celebrar a la Casa de la Cultura de Tossa de Mar les I JORNADES INTERNACIONALS EN DEFENSA DELS ANIMALS I DEL MEDI AMBIENT.

La nostra vila, sensibilitzada envers la protecció dels animals i del seu entorn natural, va oferir, al llarg de quatre dies, el seu marc incomparable per tractar tot un seguit de qüestions de gran interès i actualitat per a tothom. La Mediterrània, la protecció del medi ambient a Catalunya, l'experimentació amb animals, les curses de braus, la indústria de les pells de luxe la Llei Catalana de Protecció Animal són alguns dels temes que van estar exposats i posats a discussió per reconegudes personalitats del món de la protecció animal i del medi ambient, tant del nostre país com d'altres països d'Europa.

El bon nivell de les ponències presentades, la presència entre el públic d'importantes societats protectores internacionals i l'esforç de tots els que van col.laborar en l'organització, van fer possible que les Jornades es clausuressin amb èxit i amb la satisfacció de tots els participants.

Molt important va ésser l'aportació de l'Honorable Conseller d'Agricultura, Ramaderia i Pesca de la Generalitat de Catalunya, el Sr. Joan Vallvé i Ribera, que va desplaçar-se especialment fins a la nostra vila per tal de manifestar el seu suport i oferir la seva col.laboració a la vila de Tossa en la seva iniciativa.

Les conclusions, que van ésser establertes pels ponents en el decurs de dues taules rodones i després llegides públicament en l'acte de clausura de les Jornades, s'han enviat al Parlament Europeu, al Govern de l'Estat Espanyol, al Govern de la Generalitat i a totes les personalitats competents, per tal de demanar millores en el tractament dels animals i del medi natural que ens envolta, del qual depèn en gran mesura el futur de la vida d'aquest planeta.

Anna Mª Colomé
Comissió Organitzadora de les Jornades

Lea Massari Ponent, a le Jornades en Defensa dels Animals a Tossa

JORNADES CULTURALS

21 de març. Sant Benet d'Hivern

El dia 21 de març, primer dia de la Primavera es va fer a Sant Benet una missa a les 5 de la tarda com és tradicional.

JORNADES CULTURALS

Varen començar el 16 d'abril amb la celebració de Sant Telm, copatró de la vila. La festivitat de Sant Telm era el dia 14, però per caure amb Dissabte Sant, es va celebrar el Dilluns de Pasqua, amb una audició de sardanes a la Plaça d'Espanya per la cobla Bisbal Jove.

El dia 17, a la Casa de la Cultura va haver una conferència molt brillant per Alfred Rodríguez Picó que ens va parlar dels fenòmens atmosfèrics amb una bona participació de públic. El dia 19, la Sala d'Actes de la Casa de la Cultura va quedar petita per escoltar a Jimy Jiménez Arnau, parlava de "Princesas, cortesanas, dragones y macarras". La brillant i fàcil paraula de Jimy va fer que els més de 150 assistents als actes gaudissin d'allò més amb les xafareries i anècdotes referents a la "jet". Durant més de dues hores va estar parlant i després, en el debat final, quasi podríem dir que no

va deixar "títore con cabeza", segons paraules d'ell.

El dia 20 d'abril va tenir lloc la V Mostra de Plantes i Concurs de Rams de Flors, amb el mateix èxit que els altres anys. Aquest any com a novetat hi havia dues categories: per a flors de jardí i per a flors boscanes. Els premis van ésser: Premi especial: Carmen Nualart. Flors de jardí: 1er Premi: Teresa Crusellas, 2^{on} Premi: Montserrat Nadal. 3er Premi: Teresa Valls. Flors boscanes: 1er Premi: Montserrat Nadal, 2^{on}. Premi: Dolors Pujol, 3er Premi: Elena Guírtar. L'exposició dels rams, acompanyada del muntatge d'un jardí interior fet pel jardiner Francesc Moreno va ésser molt visitada durant els 4 dies que va restar oberta al públic.

El dia 21 d'abril, va tenir lloc el 3er Premi Infantil i Juvenil Tossa de Mar de Pintura Ràpida. Els guanyadors van ésser: Olis: 1er Premi: Noemí Montes, 2^{on} Premi: Dani Gutiérrez, 3er Premi: Sabina Nadal. Juvenils: 1er Premi: Adrià Spinola, 2^{on} Premi: Laia Cullerell, 3er Premi: Laura Puigdemont.

El dia 22 d'abril, vigília de Sant Jordi, a la Capella de Sant Miquel de la Casa de Cultura, la Coral Tossenca i el Grup de Teatre Xixanet van fer un recital amb el títol de "POEMES I CANÇONS PER SANT JORDI".

El dia de Sant Jordi l'Agrupació Sardanista Tossenca i l'Ajuntament de Tossa, van fer un homenatge al Sr. Josep Moreno i Pallí, antic mestre de Tossa i actualment bibliotecari de la Casa de Cultura. A les 8 a la sala d'actes de la Casa de Cultura hi va haver l'acte homenatge que va ésser molt concorregut i després al Restaurant Castell Vell un sopar d'homenatge al Sr. Moreno.

El dia 27 d'abril a les 8 tarda a la Casa de Cultura, es va presentar el primer número de la Revista Turissa.

El dia 28 d'abril i per iniciativa de l'eminent escriptor Esteve Fàbregas i Barri, es va col·locar a la Vila Vella una placa de ceràmica amb el poema de Pere Vives i Sarri, del llibre Terra Mare "VILA VELLA", després a la Casa de Cultura hi va haver un acte acadèmic d'homenatge al poeta Pere Vives i un recital dels seus poemes.

APLEC DE LA MARE DE DÉU DE GRÀCIA

L'últim diumenge d'abril, per tercera vegada es va fer a les runes de l'antiga capella de la Mare de Déu de Gràcia l'aplec amb una missa al matí i sardanes a la tarda.

FESTA DE LA SANTA CREU

El dia 1 de maig, es va celebrar, com és tradicional la Festa de la Santa Creu (aquesta festa hauria d'ésser el 3 de maig, però ja farà uns 20 anys que es va passar al 1er de maig per la impossibilitat de fer tantes festes laborals). Aquesta festa podríem dir-ne que és la Festa Major de la Vila Vella i fins fa prop de 25 anys la processó arribava fins dalt de l'Església Vella. Avui només arriba fins a la porta de la Vila Vella, on hi ha l'antiga creu de terme. Aquest any el concurs de creus de flors es va veure molt concorregut, gràcies a la col·laboració del Col·legi I. Melé, que va posar com a treball manual el confeccionar aquestes creus de flors. Des d'aquí, volem agrair a la directora i professors del col·legi per aques-

ta col.laboració a mantenir les tradicions del nostre poble. El concurs de creus de flors, va ésser guanyat per Jordi Sallés i Fernández, el segon premi per Mª Àngels Pujals i Vila i el tercer premi per Marta Pujals i Vila.

Com a complement per a les I Jornades en Defensa dels Animals i del Medi Ambient es va fer a la Pinacoteca una exposició que ha restat oberta des del 30 d'abril fins el 15 de juny amb el títol genèric de TOSSA VERD I BLAU que és una petita mostra del fons d'art de l'Ajuntament de Tossa. Per aquesta exposició es van triar els quadres que tenien un caràcter més ecologista. Ha estat molt visitada. A la sala d'espera de la terminal d'autobusos es va fer una exposició patrocinada per la Direcció General de Turisme de la Generalitat de Catalunya i l'Ajuntament de Tossa que amb el títol de EXPOSENDERS DE CATALUNYA era una explicació gràfica sobre tots els senders senyalitzats del nostre país.

També es va organitzar a la discoteca Ely una desfilada de models d'abrics de pell sintètica amb la participació de la primeríssima figura LAETITIA SCHERER, que va fer una sessió de fotografies dalt de la Vila Vella.

A la Casa del Mar, l'Associació de Jubilats va organitzar la SETMANA GRAN amb exposicions de labors, pintures, conferències i recitals de poesies, així com a diverses festes. Va tenir lloc del 20 al 27 de maig.

El 2 de juny, a la Casa de Cultura va tenir lloc la inauguració de l'exposició d'olis de JOAN JOSEP RIBAS i MARIÀ CLIMENT. Joan Josep Ribas, és ben conegut per tots nosaltres, pintor autodidacta, impressionista amb una paleta de colors vivíssims, mediterranis, que plasma el paisatge del nostre poble amb una sinceritat i una fe dignes de tenir en compte. Marià Climent i Viñolas, pintor també autodidacta de Santa Coloma de Farners, pintor i m'atreveria a dir hiperrealista, amb una tècnica envejable i amb uns bodegons diferents totalment del que estem acostumats a veure,

així com també amb unes roses i fins i tot uns bolets dignes de passar per la Casa de Cultura i està una bona estona davant dels seus quadres admirant-los.

LA DIADA DEL PESCADOR

Com cada any, el primer diumenge de juny es va fer la Diada del Pescador o bé Sa Sardinada. El dissabte a la nit a Es Racó hi va haver una cantada d'havaneres pels grups "BERGANTÍ" i "LLOPS DE MAR" i el diumenge a las 7 del matí, es va començar sa sardinada. La S.D.P.M. Turissa i molts col.laboradors van començar a fer pa amb tomàquet i sardines a la brasa i fins a les 12 del migdia es va convidar a tothom, tossencs i visitants a esmorzar. Es van cuinar 20 caixes de sardina, 450 barres de pa i 350 litres de vi.

LA FESTA DELS VELLS

El dia 10 va ésser la Festa dels Vells. Enguany els padrins de la festa van ser en FELICIA TREBEJO i TORRENT i na M. ÀNGELA BAGUÉ i SERRAT, que juntament amb la junta organitzadora de la festa, van rebre als homenatjats a les portes de l'Església parroquial, varen presidir l'ofici i més tard l'excel.lent dinar fet per l'Hotel Tonet. Des d'aquí voldríem donar les gràcies a tots els que van ajudar perquè aquesta festa es pogués dur a terme. Hem de remarcar que aquest any van poder venir a la festa els més vells de la nostra vila: n'Esteve Tort de 91 anys i na Maria Olivé de 99. Des d'aquí anunciem ja que el proper dia 28 d'octubre na Maria Olivé complirà 100 anys. Esperem poder-li fer una gran festa.

LA DIADA DEL CORPUS

A Tossa, malgrat que la diada del Corpus no és festa laborable, es va fer la missa i la solemne processó del Corpus el dijous dia 14. A tothom que va fer catifes i altars pels carrers que passava la processó, des d'aquí el nostre agraïment. Enguany el concurs de catifes va ésser guanyat per: 1° premi: c/ Portal, 2° premi: c/ Sant Telm, 3° premi: c/ Socors (davant del Banc Popular)

ESPORTS

Antoni Arroyo, conseller d'Esports de l'Ajuntament de Tossa, va dir que: "la temporada esportiva a Tossa havia estat molt positiva en general". Va fer referència també que: "L'Ajuntament està fent tot el possible perquè al menys el pavelló s'instal·li a l'altre cantó de la carretera de Sant Feliu, davant de la caserna de la Guàrdia Civil" Arroyo va matitzar que en aquest lloc esmentat anteriorment, l'Ajuntament té previst d'ubicar el pavelló poliesportiu, però en cap cas la zona esportiva.

"Una temporada molt positiva, ja que hem quedat campions provincials de Girona aleví de voleibol femení escolar", manifestava Esteve Junqué, que és el responsable d'aquest esport de la Unió Atlètica Tossa. També va dir que l'equip juvenil de voleibol es va haver de retirar de la competició per manca d'instal·lacions locals.

El futbol sala de la U.A. Tossa, ha fet també una excel·lent temporada. Ha quedat en llocs de la classificació molt interessants i per part de l'equip cadet, ha participat en la fase final del campionat de Catalunya de futbol sala d'aquesta categoria, disputat a Lloret de Mar.

En el món del bàsquet, el sènior femení ha tingut que fer front a una categoria nova i sempre difícil de competir, a l'estar en un grup d'alt nivell en bàsquet. Tot i tenir aquestes dificultats, no van quedar les últimes de la classificació i aquesta temporada els hi va servir d'experiència cara a properes competicions. Per en Paco Ibáñez: "ha estat molt positiu des del punt de vista de la classificació, i és per a mi un balanç molt bo, degut a que la categoria era molt forta i nova per a elles".

Per la seva banda, l'equip juvenil masculí es va haver de retirar de competició degut a manca de jugadors, ja que des de l'inici de temporada la plantilla era molt justa.

En quant al sènior masculí, en Paco Ibáñez va dir: "Campanya irregular total. En la primera fase ja se sabia que aniria d'aquesta manera, ja que tres jugadors puntals d'aquest equip estaven fent el servei militar". Un equip en competició en el qual no ha estat del tot dolent, i que s'han de potenciar cara a la propera lliga, els tirs lliures i els rebots.

L'Sport Tossa 78, després d'uns aldarulls ocorreguts cap a la meitat de la segona volta, per un gol marcat il·legalment amb el reglament a la mà, l'estament corresponent els van excloure de la competició a perpetuitat, al menys per aquesta temporada que ja s'ha acabat, però que en un principi la sansió havia estat exagerada. Fins hi tot van ser sancionats jugadors que en el moment dels fets, estaven als vestidors.

EL TOSSA CONTINUARÀ A SEGONA REGIONAL

Després de lluitar durant tot el campionat del grup primer de la segona regional, la Unió Deportiva Tossa no va poder aconseguir pels pèls, l'ascens de categoria. Aquest cop va ser el Llançà.

Tots els aficionats que han seguit aquest campionat, han pogut observar, que l'empenta, la força i les ganes, entre d'altres, no li han faltat a l'equip del Tossa i en tot moment ha estat a punt de fer l'esperat salt de categoria.

Després de la primera volta, l'equip entrenat per en Sebas, ha tingut que fer una final darrera l'altra. Cal destacar que el Tossa ha estat l'equip menys golejat, prova això, els dos porters titulars, han estat els capdavanters de la classificació de menys golejats. Per un cantó, en Vicenç Solà que ha quedat segon i el Joan González, que ha quedat primer i li van fer el lliurament per part de la Federació d'un trofeu que acredita el porter menys golejat de la categoria. I en segon lloc ha quedat n'Eustaqui López, però com a golejador.

El president del Tossa, valorava així aquesta temporada: "Es va començar la temporada amb moltes il·lusions de cara a l'ascens, però no ha estat possible per dos punts solament. Ha estat una temporada francament positiva, jo diria un èxit per part dels jugadors locals, perquè tan sols han estat quatre els jugadors de fora que han jugat amb el Tossa, o sigui que la base principal ha estat per jugadors del poble. Gregori Martínez, també va destacar que han estat l'equip menys golejat i va fer referència als dos porters locals com a menys golejats i d'en López com a segon classificat de la taula de golejadors. També va fer comentari del futbol base: "L'equip juvenil ha fet una temporada meritòria, tot i figurant jugadors que venen de categories inferiors i han quedat en un lloc respectable de la classificació. Els infantils s'han trobat com els juvenils, que mitja plantilla l'any passat jugaven amb l'aleví i han mantingut dignament la categoria. I per part dels alevins, també han aconseguit mantenir-se a la categoria de preferent, tenint en compte que hi participaven equips molt superiors i amb més experiència que el Tossa".

El programa esportiu a Ràdio Tossa, Ràdio Esport 3, tornarà a partir de l'octubre, amb una estructura semblant a l'anterior temporada. Tindrà una agilitat més pronunciada i amb altres informacions, però sempre respectant el format esportiu local. També s'incorporaran altres programes de debat.

Medicina Natural

La divina Natura ha donat a l'home tot allò necessari per viure i curar els seus mals, totes aquelles plantes que la Providència, amb la seva mà caritativa, ens presenta a cada pas.

Antigament, cada casa tenia la seva farmaciola botànica; Ramses II (1600 a. JC.) rei d'Egipte, va publicar un decret que obligava a tots els estrangers a indicar en un llibre especial les fórmules de plantes medicinals, així com tots aquells mitjans que havien tingut èxit contra tal o qual malaltia.

Els habitants de Nínive i Babilònia tenien una predilecció especial pels crèixems, i atribuïen a aquesta planta el poder de prevenir totes les malalties. En la biografia de Ciro (600 a. JC.), rei de Pèrsia, s'explica que en la seva taula no hi faltaven els crèixems.

Els ciutadans romans atribuïen a la col un poder tan gran que pensaven haver-se deslliurat amb ella de totes les epidèmies, de tal manera que tots els metges de Roma varen ser expulsats per inútils. Sense anar més lluny, les mares de Catalunya tenen el costum des de temps immemorial de prendre uns dies abans de donar a llum una infusió d'hisop per facilitar el part.

Per desgràcia, l'home va voler imitar la Natura per obtenir de manera "artificial" els mateixos efectes que s'obtenien amb les plantes medicinals. El primer exponent de la medicina química fou l'alemany Fisher. Fins l'adveniment de Fisher, la botànica aplicada a la medicina fou un triomf. Fisher esdevingué l'any 1924 el primer porta-estandard de la Química. Per què al·lucinar al món amb la pretensió de nous descobriments per treure de la mà de l'home el ram de l'arbre, fidel guardià de la seva salut? El major crim que es podia cometre contra la humanitat ha estat induir a la gent a abandonar el beneït ram de l'arbre per

acceptar el flascó i la caixeta de l'apotecari, representant i cooperador del químic.

Diferents autors verifiquen aquesta última opinió: "En muchos casos el remedio es peor que el mal... El que se deja vencer por la medicomanía, está perdido... Los sistemas teóricos de la historia de la medicina han causado más víctimas que las epidemias". Dr. Kleser.

"Todos los médicos en general y a medida que se hacen viejos recurren cada vez menos a los medicamentos y confían más en los esfuerzos de la naturaleza". Dr. Stevens.

El professor Skoda de Viena, un dels fundadors insignes de la medicina homeòpata, no ha prescrit mai als seus pacients res més que arrel de grama per curar qualsevol malaltia.

.....

A continuació voldria donar la descripció de les propietats curatives d'una planta molt coneguda en aquesta zona, es tracta del romaní (*Rosmarinus officinalis*), arbust que floreix durant quasi tot l'any.

El romaní és una de les plantes millor indicades en casos de tifus i de grip; és un medicament estimulante que convé a tots els malalts que es troben en un estat de debilitat extrema. La dosi recomanada és de dos grams de romaní per tassa d'aigua.

El romaní entra també en la composició de bàlsams per friccions, com per exemple en l'aigua de la reina d'Hongria que usaven tots els grans d'Europa contra la gota, el reumatisme, i tota

classe de d'olors musculars.

Les infusions de romaní són excel·lents per vèncer la tos arraigada, com també recomanable per a tots els estòmacs que digereixen amb dificultat, contra l'asma, els catarros crònics i contra els vòmits nerviosos.

Flor i fulles de romaní (J Buesa)

La cocció d'aquesta planta després barrejada amb l'aigua del bany dels infants dèbils serveix de fortificant. El romaní detura la caiguda del pèl. Aquesta és una recepta infalible contra el caïment dels cabells:

fulles i flors del romaní _____ 40 gr
alcohol _____ 1l.

Aquesta barreja s'ha de deixar macerar durant set dies, després filtrar i donar-se dues friccions diàries.

Les infusions de fulles de romaní calmen els nervis, sobretot durant la menopausia, fa baixar la tensió i millora els processos digestius. En grans dosis el romaní és tòxic, principalment per les dones embarassades.

M.D. Soley

**COSTIA
BRAVA**

Cartes al director

De tots els habitants de dret i de fet d'aquest poble, que mica en mica han fet que m'anés fent una mica el meu el seu hàbitat i que m'he lliurat amb tota la meua il·lusió i vocació, sento de tot cor haver-me'n d'acomiar. Naturalment és per causa d'una franca millora dins el meu camp professional i diuen que no puc dir que no. Amb tot, però, em dol de no poder-me dedicar a la complaença i assistència que tant m'ha enriquit a tots nivells.

Vull perdonar a tots aquells per qui, malauradament, hauré estat objecte de crítica. Demano també, igualment, d'ésser perdonada en tot allò que no hagin estat encerts. No oblideu que som humans i que hi tenim dret.

Voldria que aquest escrit vehiculés alhora una mostra d'agraïment per a tots aquells qui han fet més fàcil i agradable la meua estada a Tossa. En primer lloc al Dr. Esteve Calvet, mestre i amic que m'ha anat entusiasmant i ajudant a confiar en mi mateixa, només a ell ha estat possible la meua supervivència. A la Policia Municipal de qui he rebut sempre en el moment oportú un cop de mà de bon grat. A la Farmàcia Madrenys per la bona col·laboració que ha presidit en les meves relacions. A tota la tercera edat que se m'ha confiat i ha estat sempre tan agraïda. Als adults i la mainada que afectuosament em saluden pel carrer, a les compres i als àpats a fora d'hora. A tot el públic en general: moltes gràcies.

Us trobaré a faltar!
Una forta abraçada,
Immaculada Colom i Canal

Senyor,

Després de dir-li que penso que la publicació de la II època de la revista Turissa és una molt bona idea, li desitjo molts anys de vida a la revista (que no haguem d'esperar 20 anys més per a la III època).

Aprofitant l'ocasió que donem a tots els tossencs per adreçar cartes al director, li he de dir que estic molt, però molt preocupada per la inseguretat ciutadana que tenim aquesta primavera a Tossa. No recordo pas en tots els meus anys que hi hagués una ratxa semblant de robatoris com els que estem visquent darrerament: botigues, bars, xalets i apartaments són saquejats impunement.

Això, senyor meu, fa que et vingui un gran sentiment d'impotència i et faci pensar que els temps passats eren més bons, quan a Tossa teníem fama d'apallissar els lladres i expulsar del nostre poble els indesitjables.

Potser serà l'hora de fer el que va sortir publicat al Punt Diari, fer un somament i sortir a les nits a vigilar i lladre que es trobi, lladre que se'n recordi del dia que

el van enxampar. Potser aquesta és l'única solució perquè tal com és la Justícia espanyola avui, no val pas la pena que la Guàrdia Civil ni la Policia Municipal es molestin a detenir ningú, tot el que poden aconseguir són problemes, per a ells i per les institucions que representen. Malauradament, crec que és el moment d'agafar la justícia cadascú pel seu cantó.

Atentament,
Na Marieta de l'ull viu

Benvolguda Marieta de l'ull viu:

En moltes coses té raó, però no ens hem de deixar portar per la rauxa, hem d'aplicar el nostre seny. Fins ara potser a Tossa havíem quedat una mica al marge dels problemes d'inseguretat. Ara ens ha tocat el rebre de valent, però prendre'ns la justícia per la nostra mà, no crec que sigui la solució.

Comentat el problema amb les institucions que han de vetllar per la nostra seguretat, s'ha arribat a alguns acords que s'han començat a posar en pràctica. Més reforços humans i tècnics!

S'ha escrit al Governador Civil demanant més dotació per a la Guàrdia Civil, s'han contractat més policies locals de reforç per a l'estiu i s'ha posat a prova un sistema de càmeres de vídeo que vigilen tot el casc dia i nit.

L'acord al que s'ha arribat com pot veure, senyora, és més aviat per prevenir, que ens pensem és la millor manera, donat l'actual funcionament de la justícia, en que es pot treballar.

LA CUINA DE NA ISABEL

MANDONGUILLES DE CALAMAR AMB LLAGOSTA

Necessitem:

- 1 llagosta o vàries, segons mida
- 1 calamars d'un quilo o quilo i quart
- tres quarts de quilo de carn picada: mig quilo de porc i un quart de vedella.
- 2 o 3 cebes
- 2 rovells d'ou
- una picada d'ametlles torrades i 1 o 2 galetes mitja poma
- 1 trosset de xocolata sense llet

Primer tallarem la llagosta, la passarem per oli i la separarem. A continuació farem les mandonguilles: s'agafa un bol gros

i s'hi posa la carn i el calamars picat, 2 rovells d'ou, sal i una mica de pebre negre; apart es fa una picada amb les galetes, les ametlles i la xocolata. Quan la picada està feta se separa la meitat pel final i l'altra meitat es posa amb un sofregit de 1 ceba 1 mitja poma i es barreja junt amb la carn i el calamars picat. Una vegada ben barrejat, fem les mandonguilles ben rodones, les passarem per farina, les fregirem i separarem. A continuació farem un sofregit de ceba; quan sigui rossa hi tirarem una mica d'aigua perquè acabi d'agafar color. Després hi posarem les mandonguilles i posarem aigua fins que les cobreixi i les taparem perquè fagin "xup xup". Quan l'aigua quedi reduïda a la meitat hi posarem la llagosta. Una estona més al foc i finalment la picada diluïda amb mig got d'aigua.

La llagosta es pot substituir per gambes, escamarlans o boques.

BON PROFIT!